Magiczny Kraków

Tadeusz Śliwiak

2011-11-02

Tadeusz Śliwiak (ur. 23 stycznia 1928 we Lwowie, zm. 3 grudnia 1994 w Krakowie) – poeta, tłumacz, autor książek dla dzieci, aktor, dziennikarz, członek Związku Literatów Polskich.

Od 1948 roku związany z Krakowem. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Aktorskiej (obecnie Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej) w Krakowie (1948-1953), gdzie studiował ze Zbigniewem Cybulskim, Bogumiłem Kobielą, Leszkiem Herdegenem, Kaliną Jędrusik. Już w czasie studiów pracował jako aktor w Teatrze Rapsodycznym (1949-50), a następnie w Teatrze Poezji. W latach 1953-1960 był aktorem Starego Teatru im. H. Modrzejewskiej w Krakowie. W 1960 roku wycofał się z życia aktorskiego, ale nie zerwał z teatrem – pełnił funkcję kierownika literackiego w Teatrze Rozmaitości (1960-1963).

Z grupą poetów i plastyków utworzył i redagował magazyn literacko-artystyczny „Zebra” w latach (1956-1958). Od 1952 roku był związany z „Życiem Literackim”, zaś od 1967 r. prowadził w „Życiu Literackim" dział poezji. Był także redaktorem naczelnym „Magazynu Kulturalnego" (1975-1984). Współzałożyciel i członek krakowskiej grupy literackiej *Barbarus* (1967-1972). Od 1977 r. współpracował z Grupą Poetów i Malarzy *Łazienki*. Członek Konfraterni Poetów. Członek ZLP od 1953 roku i nowego ZLP od 1984 roku. Od 1985 roku był członkiem Zarządu Głównego.

Jako autor debiutował w 1947 r. wierszem *Chaim* we wrocławskim *Słowie Polskim*. Pierwszy tomik poetycki *Drogi i ulice* ogłosił w 1954 roku. Rok wcześniej opublikował poemat o Mikołaju Koperniku pt. *Astrolabium z jodłowego drzewa*. Jego utwory poetyckie drukowano w prasie literackiej w kraju i za granicą. Napisał wiele utworów i książek dla dzieci. Jest autorem wielu polskich piosenek, w tym takich szlagierów jak *Krakowska kwiaciarka* i *Kocaraba* oraz piosenek poetyckich (np. *Niebieski młyn* śpiewany przez Marka Grechutę i "Skaldów"). Był związany z *Piwnicą pod Baranami*, (jest autorem słynnej piwnicznej pieśni *Ta nasza młodość*).

Jako tłumacz dokonywał przekładów z niemieckiego, ukraińskiego i francuskiego. Tłumaczył poezję rosyjską, w tym teksty Bułata Okudżawy i poezję węgierską.

W latach 1962-1967 był kierownikiem Redakcji Programów Artystycznych w Telewizji Polskiej w Krakowie; w latach 1969-76 był autorem programów dziecięcych w Ośrodku TVP w Krakowie.

Ważniejsze nagrody:

- 1961 – nagroda poetycka na Festiwalu Kultury Studentów PRL w Gdańsku
- 1964 – nagroda Ministra Obrony Narodowej
- 1974 – nagroda m. Krakowa w dziedzinie upowszechniania kultury,
- 1978 – nagroda artystyczna im. Bohaterów Warszawy,
- 1980 – nagroda im. Juliana Przybosia,
- 1983 – nagroda Prezesa Rady Ministrów za twórczość dla dzieci i młodzieży,
- 1987 – nagroda Ministra Kultury i Sztuki I stopnia.

Odznaczony był też m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Odznaką *Zasłużony Działacz Kultury*.

Książki i broszury

- *Astrolabium z jodłowego drzewa,* Kraków, WL, 1953
- *Drogi i ulice,* Warszawa, Czytelnik, 1954
- *Dzień dobry muzyko*, PWN, Kraków 1958
- *Co dzień umiera jeden bóg,* Kraków, WL, 1959
- *Koncert na leśnej polanie,* Kraków, PWN, 1959
- *Imieniny pana Fleta*, Kraków, PWM, 1961
- *Wyspa galerników,* Kraków, WL, 1962
- *Żabki z Rabki* Warszawa, Ruch, 1963
- *Szczygle figle,* Kraków, WL, 1964
- *Żywica,* Warszawa, Czytelnik, 1964
- *Poemat o miejskiej rzeźni,* Kraków, WL, 1965
- *Lody pana Chmurki,* Warszawa, Ruch, 1966
- *Ptasi telewizor* Kraków, WL, 1967
- *Święty wtorek,* Kraków, WL, 1968
- Słoń w sklepie z porcelaną, Ruch, Warszawa 1968
- *Czytanie mrowiska,* Warszawa, Czytelnik, 1969
- *A śnieżek prószy,* Warszawa, Ruch, 1969
- — *Zielona sowa*. Warszawa, Ruch, 1969,
- — *Pan Słoń*, Warszawa, Ruch, 1970,1974,
- *Ruchoma przystań* (1971)
- *Widnokres,* Warszawa, PIW, 1971
- — *Spacer lwa*. Warszawa 1971,1973, Ruch
- — *Ruchoma przystań*, Kraków 1971, WL
- — *Krakowski stragan*, Kraków 1971, WL
- *Rajskie wrony,* Warszawa, LSW, 1972
- *Żabi koncert,* Warszawa, Ruch, 1973
- *Znaki wyobraźni,* Kraków, WL, 1974
- *Totemy. Poematy,* Wrocław Ossolineum, 1975
- *Dłużnicy nadziei,* Warszawa, KAW, 1978
- *Solizman,* Warszawa, PIW, 1981
- *Chityna* Warszawa, Czytelnik, 1982
- *Odmroczenia,* Kraków, WL, 1982
- — Bajkoteka. T. I, Kraków 1982, WL
- — Bajkoteka. T. II, Kraków 1982, WL
- *Słownik wyrazów światłoczułych* (1988)
- *Dotyk* (1989)

Wybory wierszy

- *Wiersze wybrane* Warszawa, Czytelnik, 1975
- *Poezje wybrane*, Warszawa, LSW - Biblioteka Poetów, 1975
- *Płonący gołębnik,* Kraków, WL, 1978
- *Koń maści muzycznej* (1986) – Seria Małych Wyborów Poetyckich
- *Wiśnie rozkwitłe pośród zimy* (1992) – antologia współczesnej poezji japońskiej; współautor
- *Uwierzyłem w człowieka* (1996)
- *Nie dokończony rękopis* (2002)

Filmografia

- *Dobry dzień, muzyko,* scenariusz (1960),
- *Nieznany*, słowa piosenki, obsada aktorska, (1964)
- *Cierpkie głogi*, obsada aktorska (1966)
- *Taki świat*, teksty poetyckie (1968)
- *Colargol zdobywcą kosmosu*, słowa piosenki (1978)
- *Znaki wyobraźni*, bohater filmu (1996)

Teksty piosenek

- (1961) *Droga na zachód* Piosenka – słowa piosenki
- (1961) *Kwiecień* Piosenka – słowa piosenki
- (1962) *Między brzegami* Piosenka – słowa piosenki
- (1966) *Cierpkie głogi* Piosenka – słowa piosenki
- (1982) *Ta nasza młodość* Piosenka: Ta nasza młodość

http://www.piwnicapodbaranami.krakow.pl/piosenki/mlodosc.html

- (1984) *Przewodnik* Piosenka: Ta nasza miłość
- (1989) *Marcowe migdały* Piosenka: Ta nasza miłość
- (1996) *Dzień wielkiej ryby* Piosenka: Kolorowa Cza-Cza
- (2002) *Wszyscy święci* w *Święta Polskie* Piosenka: Ta nasza miłość

http://www.bibliotekapiosenki.pl/Sliwiak_Tadeusz

Przekłady:

Goethe J. W., *Rolek*, Kraków 1956 [słowa do pieśni Mozarta] PWM

Rudzinski W., *Sześć pieśni ludowych z północnej Europy*, Kraków 1956, PWM

Meihac H., Halevy L., *Kuplety torreadoro*, Kraków 1957, PWM [Carmen Bizeta]

Garztecka I., *Hiszpańskie piosenki ludowe*, Kraków 1958, PWM

Leoncavallo R., *Prolog do opery „Pajace*”, Kraków 1958, PWM

Giacosa G., Ulica L, *Słowa do arii Cauaradossiego*, Kraków 1958, PWM

Radnoti M., *Spienione niebo*, Kraków 1980, WL

Che Łan Vien, *Z biegiem pór roku*, Kraków 1980, WL

Premiery teatralne:

Kopernik, Nowa Huta 1953, Teatr Poezji

Astrolabium z jodłowego drzewa. Nowa Huta 1953, Teatr Poezji

U Serafina, Poznań 1958, Studencki Teatr Dramatyczny

Niepożegnony, Warszawa 1983, Piwnica „Na Wójtowskiej"

Biuro rzeczy znalezionych, Kraków 1984, Teatr „Groteska"

Słuchowiska radiowe:

Wosser und *Wind,* Hamburg 1963, Hamburg Rundfunk

Vodo i Vietar-, Zagrzeb 1964, Zagreb Radio

Ja—Maria, Kraków 1981, PR

U Serafina, Kraków 1984, PR

Spektakle telewizyjne:

U Serafina, Katowice 1960, TYP

Filge z makiem. Warszawa 1967, TVP

Baloniki, baloniki. Warszawa 1969, TYP

Jesień, *jesień.* Warszawa 1969, TVP

Cykl programów dla dzieci, Kraków 1969—1976, TVP